

INTERNATIONALISERING

Twee uitwisselingsactiviteiten tussen leerlingen Frans in binnen- en buitenland

Welke activiteiten kunnen vo-docenten Frans hun leerlingen aanbieden om communicatie tussen Europese leerlingen, die Frans als lingua franca in hun curriculum hebben, te bewerkstelligen? In dit artikel worden twee, kleinschalige activiteiten beschreven om uitwisseling tussen leerlingen op gang te brengen. Het doel is tweeledig. Enerzijds biedt het uitvoeren van de voorgestelde activiteiten leerlingen kansen om met leeftijdsgenoten uit het buitenland in het Frans te communiceren. Anderzijds geeft deze bijdrage docenten praktische handreikingen om korte uitwisselingsactiviteiten binnen het bestaande programma mogelijk te maken.

Leerlingen die tijdens een vakantie in een Franstalig land zijn geweest, hebben wellicht ervaren hoe plezierig het is om met leeftijdsgenoten in de doeltaal te communiceren. Vooral onderbouwleerlingen kunnen vol trots aan de docent Frans vertellen dat het gelukt is om iets in het Frans voor elkaar te krijgen. Zij brengen dan bijvoorbeeld de op school geleerde taalhandelingen zoals 'het kopen van een stokbrood in de campingwinkel' in de praktijk en kunnen daarbij 'vriendelijk groeten, bedanken en afscheid nemen'. Uit onderzoek weten we dat leerlingen een vreemde taal leren door doen én in interactie. Hoe kunnen we nu deze twee taalverwervingsprincipes en mogelijke vakantie-ervaringen, terug op school en

met alle leerlingen, verzilveren?

De Commission de l'Europe de l'Ouest (CEO) van de Fédération Internationale des Professeurs de Français (FIPF), waar Levende Talen ook in is vertegenwoordigd, organiseert concoursen waarbij echte communicatie tussen leerlingen middels uitwisseling gestimuleerd wordt (zie <www.ceo-fipf.org>). In de kaders vindt u in een stappenplan twee activiteiten die in betrekkelijk korte tijd uitvoerbaar zijn, die aantrekkelijk voor leerlingen zijn vanwege het interactieve karakter en die wellicht uitmonden in het deelnemen aan een van de twee concoursen.

Docenten Frans die geïnteresseerd zijn in deze uitwisselingsactiviteiten,

**Mes yeux enfermés
Dans la noirceur de la nuit
Moi, doublement seule**

**Je suis une forêt
L'arbre de vie est mon cœur
Une feuille sur la terre**

Voorbeelden van winnende haiku's van een Spaanse en een Belgische leerling die in het schooljaar 2014–2015 deelnamen aan een van de concoursen

bereiden zich hierop voor door allereerst een e-mail te sturen aan <j.s.rentrop@uu.nl>. Vervolgens worden contactgegevens verstrekt van docenten Frans uit het CEO-netwerk. De Nederlandse docent legt dan contact met de buitenlandse docent. Samen bepalen zij de doelen en de aanpak. De voorgestelde stappenplannen geven een structuur weer waarin er gewerkt wordt aan het verbeteren van producten in interactie tussen leerlingen onderling, en tussen leerlingen in binnen- en buitenland. Docenten kunnen stappen uit het plan weglaten of toevoegen. De uitwisseling van de eerste activiteit, 'Schrijf een haiku', kan schriftelijk of mondeling, via Skype, Facetime of Facebook, verlopen. De docent kan op de site van de CEO (<www.ceo-fipf.org>) voorbeelden, wedstrijdcriteria en meer informatie vinden.

Het aantrekkelijke voor docenten om een dergelijke uitwisselingsactiviteit op deze wijze aan te sturen, is dat het eenvoudig inpasbaar is in hun veelal volle programma. Het aantrekkelijke voor leerlingen is dat zij hun ontworpen producten uitwisselen met buitenlandse leeftijdsgenoten. Er zijn dan ook echte lezers of kijkers in het spel. Zij komen bovendien meer te weten over elkaars (school)leven en worden vanuit hun communicatieve behoefte beter in het zich uiten in het Frans. ■

Joke Rentrop

Leerlingen van 4 vwo van de Christelijke Scholengemeenschap Het Streek in Ede. Foto: Joke Rentrop

AMIS DU MONDE

Doelgroep: bovenbouw

Maak een videoclip of schrijf een literaire tekst over het thema 'Amis du monde'.

- De docent laat enkele voorbeelden zien van hoe het thema 'Amis du monde' in video-clips en in literaire teksten belicht wordt. Hierbij kan hij ook teksten en clips laten zien van leerlingen die het concours in het schooljaar 2014–2015 gewonnen hebben, zie <<http://tiny.cc/lm-ceo>>.
- Hij bespreekt met de leerlingen wat overeenkomsten en verschillen zijn tussen beide vormen, en laat leerlingen op basis van hun voorkeur kiezen uit het maken van een videoclip of het schrijven van een literaire tekst.
- De docent en zijn leerlingen bedenken criteria waaraan de producten moeten voldoen en verwerken deze in een peerfeedbackformulier.
- Leerlingen werken in groepjes van vier aan de video of de tekst. Zij doorlopen verschillende fases: brainstorm over thema, bespreking plan van aanpak, verdeling rollen, uitvoering en evaluatie.
- De groepjes schrijven inleidende teksten of spreken deze in op video waarin ze zich voorstellen aan een ander viertal van de betrokken buitenlandse school. Zij vertellen wat voor hen de betekenis van 'Amis du monde' is en hoe zij dat hebben vormgegeven. Daarnaast vragen zij aan de buitenlandse leerlingen welke betekenis zij aan dit thema toekennen.
- De docent stuurt de clips en teksten online door, en ontvangt per ommevande de clips en teksten van de anderen.
- De groepjes geven aan de hand van het formulier peerfeedback op de clip of tekst en reageren schriftelijk of mondeling op de toegekende betekenissen.
- Leerlingen kiezen welke literaire tekst en welke videoclip van hun buitenlandse leeftijdsgenoten het meest origineel en indrukwekkend is en beargumenteren hun keuze. De docent geeft de namen van de winnende groepjes door aan zijn collega en verantwoordt de leerlingkeuze.
- Docenten dienen de winnende clip en tekst in bij de vertegenwoordiger van hun vakvereniging. Deze persoon dient de ingebrachte clips en tekst in bij de juryleden van het concours.

Wedstrijdcriteria kunnen bij Joke Rentrop via <j.s.rentrop@uu.nl> worden opgevraagd.

SCHRIJVEN VAN EEN HAIKU

Doelgroep: onder- en bovenbouw

Een haiku is een gedicht dat bestaat uit 17 lettergrepen en als doel heeft de lezer te verrassen.

- De docent legt uit wat de kenmerken van een haiku zijn en waarom het schrijven en het lezen ervan populair is onder jongeren. Een haiku drukt vaak een emotie uit, of geeft indrukken of een tijdsbeleving weer. De docent maakt een woordweb op het bord en brainstormt met de leerlingen over mogelijke onderwerpen voor deze gedichtjes.
- De leerlingen schrijven individueel een haiku. Vervolgens lezen ze in duo's elkaars haiku en geven peerfeedback op belevings- en vormaspecten. Zij herschrijven hun haiku op basis van de peerfeedback.
- De duo's schrijven vervolgens een informele brief waarin ze zich voorstellen aan een ander duo van de betrokken buitenlandse school. Zij geven in enkele regels informatie over hun eigen school en stellen een vraag over het schoolleven aldaar. Daarnaast voegen ze de twee haiku's toe.
- De docent stuurt de schrijfproducten online door, en ontvangt per ommevande de brieven en haiku's van de leerlingen uit het buitenland.
- De duo's lezen de brieven van de duo's uit het buitenland, geven schriftelijk antwoord op de vragen, bestuderen de haiku's, geven per haiku een 'top' en sturen de antwoorden en tops door.
- De duo's printen de haiku's van de buitenlandse duo's – voorzien van de tops – uit en hangen deze op in het lokaal. De leerlingen lopen rond, lezen de haiku's en de tops, en kiezen een haiku van een van de buitenlandse leerlingen die het meest verrast. Zij lichten hun keuze toe. De docent geeft de naam van de winnaar door aan zijn buitenlandse collega en licht de keuze van zijn leerlingen toe.
- Docenten dienen de winnende haiku's in bij de vertegenwoordiger van hun vakvereniging. Deze persoon dient de ingebrachte haiku's in bij de juryleden van het concours. De CEO maakt de winnaar bekend en belooft deze met een prijs.